

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/20/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8615203232
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8615203232.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Elišky Wagshalovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú P. V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpenú v konaní opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, dieťa rodičov - matky V. Q. A., rod. V., nar. XX.X.XXXX, bytom T. ul. č. 8, XXX XX A., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Andreja Garu so sídlom Štefánikova 14, 811 05 Bratislava a otca P. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX S. č. XX, toho času bytom P. der V. XX/X, XXXX A., T., zastúpeného spoločnosťou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom Kmeťova 26, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406, za účasti prokurátorky Krajskej prokuratúry Prešov a za účasti Komisárky pre deti, o návrhu otca na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca, o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou o úprave styku otca s maloletou, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2P/16/2015- 2129 zo dňa 09.04.21018 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I., II.

II. M e n í rozsudok vo výroku III., IV. tak, že otec j e o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou P. V. v každom párnom kalendárnom týždni v piatok od 13,00 hod. do 18,00 hod., za asistencie psychológa občianskeho združenia Poradenské centrum Nádej so sídlom Mokrohajská 3, Bratislava, akreditovaného krízového strediska MPSVaR na vykonávanie vybraných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zák. č.305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane a kuratele v priestoroch tohto združenia na miestach určených týmto združením, vždy za asistencie určeného psychológa s tým, že týmto spôsobom bude otec oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou do 30.08.2019. V prípade vážnych dôvodov, pre ktoré by sa styk realizovať nemohol, sú rodičia maloletej p o v i n í minimálne 24 hodín pred realizáciou styku oznámiť okolnosti, ktoré bránia realizácii styku Poradenskému centru Nádej, so sídlom Mokrohajská, Bratislava. Matka j e p o v i n n á maloleté dieťa riadne pripravené v určený čas odovzdať určenému asistentovi tohto občianskeho združenia v mieste sídla združenia.

III. Otec j e o p r á v n e n ý v mesiacoch september až november 2019 stretávať sa s maloletou dcérou v každom nepárnom kalendárnom týždni v sobotu v čase od 13,00 hod. do 18,00 hod. a v nedeľu v čase od 13,00 hod. do 18,00 hod. Od mesiaca december 2019 každý víkend v nepárnom kalendárnom týždni v čase od piatka od 17,00 hod. do nedele do 18,00 hod. s tým, že otec je oprávnený maloletú v určený čas prevziať v mieste bydliska matky a po ukončení styku v určenom čase j e p o v i n n ý maloletú matke v mieste jej bydliska odovzdať.

IV. Otec o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou dcérou počas zimných prázdnin v každom nepárnom kalendárnom roku od 27.12. od 9,00 hod. do 02.01. do 16,00 hod. a v každom párnom kalendárnom roku od 24.12 od 09,00 hod. do 26.12. do 10,00 hod.. Počnúc kalendárnym rokom 2020 je otec o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou dcérou každý párný kalendárny rok počas veľkonočných sviatkov v čase od veľkonočného piatka od 9,00 hod. do veľkonočnej soboty do 19,00 hod. a každý nepárny kalendárny rok v čase od veľkonočnej nedele od 9,00 hod. do veľkonočného pondelka do 17,00 hod..

Počnúc kalendárnym rokom 2020 je otec oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou počas letných školských prázdnin každý rok v čase od 01.07. od 9,00 hod. do 15.07 do 19.00 hod. a od 01.08. od 9,00 hod. do 15.08 do 19,00 hod.. Matka je povinná mal. dcéru na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať ju otcovi v mieste svojho bydliska. Otec je povinný mal. dcéru po skončení styku odovzdať matke v mieste jej bydliska. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť druhému z rodičov, najneskôr v deň pred začatím styku.

V. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou prostredníctvom Skype každý týždeň v stredu a v piatok od 18,00 hod. do 18,30 hod. Matka je povinná zabezpečiť, aby maloletá dcéra bola dostupná na konverzáciu s otcom prostredníctvom web kamery a aplikácie Skype.

VI. Matka je povinná informovať otca o všetkých podstatných náležitostiach maloletej dcéry, týkajúcich sa najmä jej zdravotného stavu, jej školských aktivít, a to vždy k poslednému dňu príslušného kalendárneho mesiaca písomne. Otec je povinný oznámiť matke svoju emailovú adresu pre potreby komunikácie rodičov o maloletej dcére, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

VIII. Dáva v podnet súdu prvej inštancie na postup podľa § 37 ods.2 písm.d/ Zákona o rodine.

o d ô v o d n e n i e :

Predmet konania, argumentácia účastníkov konania

1. Predmetom konania je úprava rodičovských práv a povinností k maloletej P. V. A.. Rodičia nie sú manželmi, rodičovskú dohodu neuzavreli, súdom je rozhodnuté o zverení maloletej do výlučnej osobnej starostlivosti matke a je určený rozsah vyživovacej povinností, ktorú má platiť otec na maloletú dcéru.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd“) rozhodol tak, že: „I. Návrh otca maloletej na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti zamietá. II. Návrh matky maloletej na zákaz styku otca s maloletou zamietá. III. Otec maloletej je oprávnený stýkať sa s maloletou v každom párnom týždni v kalendárnom roku v piatok vždy v čase od 13.00 hod. do 18.00 hod. v prítomnosti matky za asistencie psychológa občianskeho združenia Poradenské centrum Nádej so sídlom Mokrohájska 3, 841 04 Bratislava, akreditovaného krízového strediska MPSVaR na vykonávanie vybraných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zák. č.305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane a kuratele v priestoroch tohto občianskeho združenia, príp. na miestach určených týmto združením, ale vždy za asistencie určeného psychológa. Týmto spôsobom upravený styk bude trvať po dobu, ktorá bude závisieť od hodnotení Poradenského centra Nádej, zasielaných súdu vždy po uplynutí 2 mesiacov takto realizovaného styku“.

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že o rozvode manželstva rodičov maloletej a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Svidník súdu č. k. 2P/32/2013-407 zo dňa 04.09.2014, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co/29/2014-645 zo dňa 28.01.2015. Maloletá bola právoplatne zverená do osobnej starostlivosti matky. Naposledy bolo o úprave styku otca s maloletou rozhodnuté neodkladným opatrením č. k. 2P/16/2015-806 zo dňa 8.8.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoP/20/2016 zo dňa 29.9.2016. Vychádzal zo znaleckého posudku W.. F. S., zo dňa 16.7.2014, ktorá v tom čase konštatovala, že je v záujme maloletej, aby bola v čo najčastejšom kontakte s otcom. Zo znaleckého posudku W.. V. S., W. zistil, že obaja rodičia sú naladení antagonistickí, pričom dlhotrvajúci spor o stretávanie sa otca s maloletou je sprevádzaný ďalšími podaniami a trestnými oznámeniami z oboch strán, keď vzájomné animozity zasiahli príbuzenstvo a širšie sociálne a pracovné okolie. Maloleté dieťa je v situácii, keď sú obaja rodičia pohltení dokazovaním svojej pravdy, je dezorientované, jeho psychika je destabilizovaná. Psychologickým vyšetrením nebola zistená u maloletej prítomnosť negatívnych osobných spomienok na otca a na prostredie jeho rodičov.

Nebolo zistené, že by matka programovo a cielene manipulovala maloleté dieťa proti otcovi a jeho príbuzenstvu. Z výsluchu znalkyne W. V. S., W., že stretávanie sa otca s maloletou v prítomnosti matky, keď medzi rodičmi panujú antagonizmy, je kontraproduktívne, t.j. nespĺňa svoj účel. Taktiež uviedla, že aj názory malých detí sú vždy odrazom komplexu vplyvov okolitého prostredia. Môže to byť silné naviazanie na matku, ktoré tam evidentne je, ale môže to byť aj podvedome kopírovaná úzkosť matky, ktoré neprežíva pozitívne kontakt otca s dieťaťom bez svojej prítomnosti, minimálne, dieťa môže s matkou takto lojalizovať a podvedome sa prispôbovať jej názorom a pocitom. Z lekárskeho správ MUDr. C. T., pedopsychiatričky vyplýva, že maloleté dieťa je opakovane vyšetrené na ambulancii v prítomnosti matky, prítomné je značné narušenie kognitívnych funkcií, sociálne správanie je nezrelé, zodpovedá nižšiemu veku. Z jej výsluchu súd zistil, že v poslednom čase, zhruba od mája, bolo dieťa vo veľmi zlepšenom stave, posledná kontrola u nej bola dňa 17.07.2017. Dieťa povedalo, že o ockovi sa rozprávať nebude a chcelo odísť preč. Zo znaleckého posudku W. V. X. č. 3/2017 zo dňa 22.03.2017 zistil, že vzťah maloletého dieťaťa k matke je výrazne pozitívny, citová väzba na matku je veľmi silná. Z psychologického hľadiska je matka kľúčovou rodičovskou osobou pre malé dievčatko aj perspektívou byť jej oporou a istotou v období dospievania. Vzťah k otcovi sa ešte nestihol rozvinúť, otec priskoro začal tlačiť na dieťa, príliš sa náhlil a domáhal sa, aby sa s ním stretávalo bez prítomnosti matky, ak odmietla, volal políciu, dožadoval sa súdneho výkonu rozhodnutia. Vzťah dieťaťa s otcom je nutné v prípade realizovania akéhokoľvek kontaktu s otcom najprv revitalizovať, ale v prvom rade by to malo byť ohraničené tým, aby sa zdravotný stav stabilizoval a následne začať pracovať na revitalizovaní vzťahu otca s dcérou, postupne budovať vzťah v prítomnosti matky, v prostredí, ktoré dieťa pozná, lebo je to určite v najlepšom záujme dieťaťa. Z hodnotiacej správy všeobecnej lekárky pre deti a dorast MUDr. F. V. zistil, že spolupráca s matkou je dobrá, rešpektuje pokyny lekára.

4. Prijal záver, že nie je dôvodné vyhovieť návrhu matky ani otca, pokiaľ ide o zmenu výchovného prostredia alebo úplný zákaz styku. Dospel k záveru, že stretávanie sa maloletej s otcom nie je v rozpore s jej záujmami. Upravil styk maloletej s otcom. Styk určil asistovaný v prítomnosti matky, určený psychologom združenia, ktorý dokáže priebeh stretnutia ukorigovať správnym smerom tak, aby sa maloletá necítila byť pod tlakom zo strany oboch rodičov. Týmto spôsobom upravený styk bude trvať po dobu, ktorá bude závisieť od hodnotení Poradenského centra Nádej, zasielaných súdu vždy po uplynutí 2 mesiacov takto realizovaného styku.

5. Poukázal na článok 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, článok 3 ods. 1, článok 6 ods.2, článok 7 ods.1, článok 8 ods.1, článok 9 ods.3, článok 12 ods.1,2, článok 29 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, článok 5, § 24 ods.4, § 25 ods.1, 2, 3, 4, § 26, § 28 ods.2, § 43 Zákona o rodine, § 38 ods.1, 2 CMP, § 217 prvá veta CSP.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Obsah odvolania rodičov a vyjadrení k odvolaniu

7. Proti rozsudku podala odvolanie aj matka, a to proti výrokom ktorým súd zamietol jej návrh na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom, výroku o úprave styku a povinnosti matky pripraviť dieťa na styk. Podľa matky došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, došlo k vadám v konaní, a k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci. Súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav podľa § 62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku. Poukazuje na to, že došlo k nesprávnym procesným postupom, k znemožneniu matke, ale aj maloletej P., aby sa uskutočňovali jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to z toho dôvodu, že matke bolo odopreté právo na nezávislý a nestranný súd, pretože podľa názoru matky súd od zmeny zákonnej sudkyne sa nielen javil, ale preukazoval svoju zaujatosť voči matke maloletého dieťaťa. Pri hodnotení dôkazov prvoinštančný súd nehodnotil všetky dôkazy v rámci súdneho konania, ale prihliadol len na tie, ktoré predložil otec a ktoré sa javili byť súladné s rozhodnutím. Dôkazy v prospech dieťaťa a matky, ktoré nevyvrátiteľne usvedčovali otca z nezájmu o dcéru a z toho, že zhoršený stav P. spôsobil otec, neboli vyhodnotené. Podľa ich názoru ide o prekvapivé rozhodnutie, súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, poukazuje sám súd len na niektoré preukázané skutočnosti. Súd opomenul aj v odôvodnení rozhodnutia, že pripustil vykonanie

rovnakého dôkazu len na jednej strane, ale vykonanie rovnakého dôkazu druhej strany, predložené matkou, odmietol a to ide konkrétne o DVD a CD nahrávky z pokusov otca o styk s maloletou, kedy si otec priamo pred maloletou nahrával. Ďalším pochybením súdu je, že súd odignoroval súdne konanie vedené na okresnom súde vo veci výkonu rozhodnutia, kedy vykonávací súd po predošlom dokazovaní návrh zamietol s odôvodnením, že v styku otcovi nikto nebráni. Vzhľadom na stručne uvedené príklady je zrejmé, že súd sa pri hodnotení dôkazov neriadil ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku. Súd nevykonával navrhované dôkazy ktoré boli potrebné na preukázanie rozhodujúcich skutočností. Poukazuje na to, že obe znalkyne S. a S. vylúčili manipuláciu maloletej zo strany matky. Okrem toho že na niektoré dôkazy opomenul pri svojom rozhodovaní vykonať a posúdiť, že na niektoré dôkazy nezákonne neprihliadol bez riadneho odôvodnenia, majúceho oporu vo vykonanom dokazovaní, niektoré dôkazy si len vyseletoval a má za to, že konečné rozhodnutie súdu je nielen prekvapivé, nemá žiaden z účastníkov o takéto rozhodnutie záujem a nie je ani v záujme maloletej a rozhodnutie o úprave styku nevykazuje žiadnu ani logickú ani funkčnú ani praktickú zhodu s priebehom súdneho konania a dokazovania. Navrhol, aby odvolací súd v napadnutých častiach rozsudok zmenil a vyhovel návrhu matky v tom zmysle, že rozhodne o zákaze styku otca s maloletou.

8. Proti rozsudku podal odvolanie otec maloletej a to proti výrokom I., III., IV. poukazuje na to, že podľa jeho názoru je prijaté rozhodnutie v napadnutých výrokoch v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa. Súd neakceptoval dôsledne ustanovenie § 25 ods.4 Zákona o rodine, keď jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom, čo v tomto konaní bolo preukázané, že k takému dochádza zo strany matky, a preto je potrebné, aby došlo k zmene rozhodnutia v záujme maloletej. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia prihliadol na to, že maloletá sa narodila na Slovensku, vyrastá pri matke, ktorá sa o ňu zodpovedne stará a vytrhnutie maloletej zo starostlivosti matky do neznámeho prostredia v Rakúsku by nebolo v záujme maloletej. Napriek tomu, že súd prvej inštancie prijal záver, že konanie matky je v rozpore so záujmom maloletej, keď matka opakovane neumožňuje styk, výrazne obmedzil otca vo výkone jeho rodičovských práv formou asistovaného styku a to aj oproti skôr vydanému rozhodnutiu, ktoré dočasne upravil styk s maloletou. Poukazuje na to, že Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 28. 01. 2015 vyjadril záver o potrebe pravidelného a čo najširšieho kontaktu otca s maloletou a v zmysle ustálenej judikatúry úprava styku dieťaťa s odlúčeným rodičom pod asistencie tretej osoby prichádza do úvahy v prípade, ak okolnosti prípadu nasvedčujú, že výchovný vplyv môže mať negatívny dopad na zdravý vývoj maloletého dieťaťa, čomu však v prejednávanom prípade nedošlo. Odvolateľ priložil aj judikatúru k úprave tzv. asistovaného styku. Asistovaným stykom došlo k tomu, že styk otca s maloletou bude prebiehať pred jemu aj maloletou cudzou osobou, navyše za prítomnosti matky. Poukazuje na to, že je upravený styk starých rodičov zo strany otca s maloletou bez prítomnosti matky a teda došlo k paradoxnej situácii, kedy starí rodičia majú upravený styk bez prítomnosti matky a otec má upravený styk za prítomnosti matky. V odvolaní ďalej udáva, že súd síce uviedol, že došlo k naplneniu hmotnoprávnej normy § 25 ods.6 Zákona o rodine, ale s ohľadom na širšie posúdenie záujmu maloletého dieťaťa nepristúpil k zmene rozhodnutia. Odvolateľ nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, poukazuje na to, že záujem maloletého dieťaťa nemožno vidieť len v tom, že za každú cenu sa musí rešpektovať vytvorený faktický stav, ktorý bol vytvorený matkou, a to svojvoľným bezdôvodným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí. Preto sa odvolateľ nestotožňuje s týmto výrokom, má za to, že nie je správny. Navyše súd nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu, neaplikoval správne ustanovenie § 25 ods.4 a nevyhodnotil záujem maloletej v širších súvislostiach. Opakovane navrhoval v priebehu konania, aby bol vykonaný dôkaz - psychiatrické vyšetrenie matky za účelom zistenia, či matka netrpí poruchou, ktorá by mohla mať vplyv na výkon jej rodičovských práv. Neskúmal príčiny matkinho správania, ktoré by mohlo mať vplyv na zdravotný stav maloletej. Preto súd mal skúmať motívy rodiča, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti a teda či ide o výrazný nedostatok na strane toho rodiča vo výchove, ktorý môže ohroziť vývoj osobnosti dieťaťa v citovej oblasti. Súd vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nesprávne aplikoval normu, v zmysle ktorej zamietol návrh otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti, nevykonával dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd sa riadil aj nesprávnym procesným postupom. Navrhuje, aby súd zmenil napadnutý rozsudok.

9. Kolízny opatrovník sa k podaným odvolaniam vyjadril písomne a navrhol odvolanie otca a matky zamietnuť a potvrdiť rozsudok v celom rozsahu.

10. Komisárka pre deti podala písomné vyjadrenie k rozsudku a uviedla, že súd rozhodol s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa a nepovažuje za potrebné k predmetným bodom odvolaní sa vyjadrovať.

11. Krajská prokuratura v Prešove sa vyjadrila k podaným odvolaniam a navrhla v napadnutých výrokoch potvrdiť rozsudok ako správny a zákonný.

Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - účastníkmi konania v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm.d/,g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolaniu otca je treba priznať čiastočný úspech v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre zmenu rozsudku vo výrokoch III. IV. podľa § 388 C.s.p. a potvrdenie rozsudku vo výrokoch I. II. podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených odvolateľmi do uplynutia lehoty pre podanie odvolania, to, či súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (porovnaj Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

14. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci a zo zistených skutočností prijal správny právny záver vo vzťahu k napadnutým výrokom jeho rozhodnutia o zamietnutí návrhov otca na zmenu osobnej výlučnej starostlivosti o maloletú dcéru a k zamietnutiu návrhu matky na zákaz styku. Odvolací súd považuje prijaté závery súdu vo vzťahu k týmto častiam napadnutého rozhodnutia za správne a poukazuje na ne. Vo vzťahu k odvolacím námietkam matky a otca k zamietnutiu ich návrhov udáva.

15. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre zmenu osobnej starostlivosti, či správne súd prvej inštancie sa vyrovnal s návrhom matky na zákaz styku otca s maloletou dcérou a či správne upravil rozsah stretávania sa otca s dcérou v dôsledku toho, že návrhu otca na zverenie dcéry do jeho výlučnej osobnej starostlivosti nevyhovelo.

16. Rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 2P/32/2013-407 zo dňa 04.09.2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove 2CoP/29/2014 bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené. Maloletá bola zverená do výlučnej osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu. Rozhodnutím odvolacieho súdu bol zrušený výrok o úprave styku otca s maloletou P. V. na čas po rozvedení manželstva. Predmetom úpravy súdom prvej inštancie sa tak stala úprava styku otca s maloletou na čas po rozvedení manželstva, otázka zmeny starostlivosti určenej súdom vyššie citovaným rozsudkom a otázka prípadného zákazu styku otca s maloletou podľa návrhu matky.

17. Po posúdení odvolacích námietok matky odvolací súd konštatuje, že nie sú predmetné námietky dôvodné. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania má za to, že matka podáva odvolanie voči výroku II. III. IV. napadnutého rozhodnutia.

18. Vo vzťahu k námietke odvolateľky, že došlo postupom súdu k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces odvolací súd udáva, že predmetné porušenia ňou tvrdené nezistil. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa

so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia). Nebol odvolacím súdom zistený stav, ktorý by narušal právo matky na spravodlivý súdny proces.

19. Podľa názoru odvolateľky bola porušená zložka práva na spravodlivý proces a to právo na nezávislý a nestranný súd, pretože zákonná sudkyňa prvoinštančného súdu mala nepriateľský postoj k matke, čo deklarovala nakoniec sama aj vo svojom písomnom vyjadrení a nedokázala tento nepriateľský postoj v priebehu celého konania zmeniť. K tomuto tvrdeniu odvolateľky je možné uviesť, že predmetné porušenie nebolo odvolacím súdom zistené. Poukazuje na to, že matka vzniesla námietku zaujatosti v inom konaní prebiehajúcom na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 8C/22/2016, pričom v tejto veci nebola zákonná sudkyňa vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci.

20. Matka namieta porušenia jej práva na spravodlivý súdny proces aj v tom, že nemala a nebola zachovaná rovnosť zbraní, tvrdiac, že boli vyhodnocované dôkazy len zo strany otca a zo strany matky neboli. Došlo tým k zásahu do jej práva. K tejto námietke je potrebné poznamenať, že nebolo odvolacím súdom zistené, aby došlo k porušeniu práva na rovnosť zbraní, pretože podľa názoru odvolacieho súdu boli vytvorené rovnaké procesné podmienky a rovnaké postavenie subjektov - oboch rodičov, maloletého dieťaťa, o ktorých právach a povinnostiach súd prvej inštancie rozhodoval. Súd prvej inštancie zdôvodnil a poukázal vo svojom rozhodnutí na to z akých dôkazov vychádzal, podľa názoru odvolacieho súdu svoje rozhodnutie aj náležitým spôsobom odôvodnil. Odvolací súd tak konštatuje, že nevezhladol taký nesprávny procesný postup súdu, ktorý by jej znemožnil realizáciu jej práv ako účastníka konania.

21. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku, že konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci k tejto odvolací súd udáva. Podľa § 67 Civilného mimosporového poriadku, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliadne odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Citované ustanovenie limituje odvolací súd pri prihliadaní na vady konania. Môže prihliadať na ne len vtedy, ak majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, to znamená, že ak existencia je v príčinnej súvislosti s nesprávnosťou rozhodnutia vo veci samej. V opačnom prípade súd na tieto vady konania nebude prihliadať. Pokiaľ poukazuje odvolateľka na to, že súd pristúpil k vykonaniu dôkazu len jednej strany, a teda vykonal prehratie DVD a CD nahrávok z pokusov otca o styk s maloletou, súd pripustil v dokazovaní, ale nahrávky vyhotovené zo strany matky preukazujúce konanie otca v rozpore so záujmom dcéry bez vysvetlenia nevykonal. K tomuto tvrdeniu odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie nevykonal dôkazy prehratím CD alebo DVD nosičov ani zo strany otca poukazujúc na odôvodnenie bodu 49.rozsudku. Súd prvej inštancie poukazuje na dôkazy vykonané v rámci konania vedeného pod sp.zn. 3P/25/2015, ktoré sa dotýkali zvukovo-obrazových záznamov predložených starými rodičmi o priebehu styku. Odvolací súd nezistil takú vadu konania pred súdom prvej inštancie, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

22. Pokiaľ ide o námietku matky, že zo strany súdu prvej inštancie nebol vykonaný ňou navrhovaný dôkaz a to doplnenie dokazovania o vyšetrovanie otca, je potrebné uviesť, že ani v tomto štádiu konania nepovažuje odvolací súd za potrebné, aby takýto dôkaz bolo potrebné vykonať. Podľa článku 10 ods. 1 a 2 CMP, dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Súd prvej inštancie neporušil princíp voľného hodnotenia dôkazov v súlade s citovaným zákonným ustanovením. Spôsob hodnotenia dôkazov nie je nesprávny, súd prijal správne závery o skutočnom stave veci, ktorý zistil z vykonaných dôkazov. Súd prvej inštancie uviedol vyhodnotenie vykonaných dôkazov. Právna úprava nestanovuje, ako má súd hodnotiť dôkazy z hľadiska pravdivosti; uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy.

23. Pokiaľ matka vníma porušenie zásady procesnej rovnosti aj súvislosti s dokazovaním, keďže namieta, že súd na jednej strane niektoré navrhnuté dôkazy vôbec nevykonal, posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie účastníkov konania.

24. K námietke matky o nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolací súd udáva, že z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva strany sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument strany sporu nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale

len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo [porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.09.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59102/08), nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.09.2011, č.k. I.ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.06.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

25. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom o zamietnutí jej návrhu na zákaz styku otca s maloletou dcérou P. V. je potrebné uviesť nasledovné.

26. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu, že v danej veci nie sú dané žiadne relevantné dôvody pre prijatie záveru o potrebe zákazu styku otca s maloletou.

27. V každom konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem maloletého dieťaťa.

28. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 6 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú v najvyššej možnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti, včítane štátnej príslušnosti, mena a rodinných záväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

Podľa článku 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 25 ods. 3 ZoR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

Podľa § 43 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

29. Pri posudzovaní správnosti návrhu matky a rozhodnutia súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o zákaze otca súd správne vyhodnotil najlepší záujem maloletej a otázku zásahu do rodičovského práva otca podieľať sa na jej výchove. Otázka potreby posúdenia ochrany dieťaťa s realizáciou zásahu do rodičovského práva otca bola správne vyhodnotená. Súd prvej inštancie posúdil záujem maloletej tak, že považoval za potrebné aby došlo v jej záujme k úprave styku otca s maloletou a nie k jeho zákazu.

30. Vychádzajúc zo zákonných ustanovení Zákona o rodine a judikatúry súdov je zákaz styku rodiča s dieťaťom považovaný za vážny zásah do práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa, ako aj jeho rodiča. „ Každý takýto zásah musí byť preto náležite dôvodný, pretože v dôsledku zákazu styku môže dôjsť k ďalšiemu ochladeniu citových väzieb medzi rodičom a dieťaťom a prehĺbeniu narušenia vzájomných vzťahov, pretože sa ním rodičovi celkom odoberá právo sýkať sa s dieťaťom, a to akýmkoľvek spôsobom. Vo výnimočných prípadoch, pokiaľ to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa a všeobecný súd styk rodiča s maloletým dieťaťom zakáže, musí byť jednoznačne v súdnom konaní preukázané, že takýto postup je v záujme maloletého dieťaťa. Spravidla ide o prípady, keď oprávnený rodič styk s maloletým dieťaťom zneužíva takým spôsobom, že to má priamy negatívny vplyv na zdravý vývin maloletého dieťaťa. Z pozitívneho záväzku štátu na poli ústavnej garancie a ochrany rodičovstva a rodiny vyplýva, že všeobecné súdy majú za povinnosť procesnými prostriedkami, ktoré im zveruje slovenský právny poriadok vytvárať predpoklady pre narovnanie narušených vzťahov medzi rodičmi a deťmi vrátane prostriedkov donútenia, ak môže takéto opatrenie viesť k sledovanému cieľu a ak je primerané. Bez ohľadu na to, kto rozvráť vzťahov medzi jedným z rodičov a maloletým dieťaťom spôsobil a kto na ňom má väčšiu či menšiu vinu, je však iluzórne si predstavovať, že právo, resp. súd môže svojou autoritou rozkazovať ľudským citom. Jediným kritériom pre vyslovenie zákazu styku rodiča s dieťaťom je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom autoritatívne vyslovený súdom, najmä ak nezneužil rodič svoju rodičovskú zodpovednosť, by malo byť podľa názoru ústavného súdu krajným opatrením (porovnaj ÚS SR III. ÚS 665/2014 zo dňa 26. júna 2016).

31. Z vyššie uvedeného vyplýva, že vylúčenie styku rodiča s dieťaťom je významným zásahom do rodičovského práva a do rodičovskej zodpovednosti. Ide o prostriedok ultima ratio, ktorý je možné využiť len vtedy, ak sú dané mimoriadne závažné okolnosti. Platí pritom, že pre zbavenie rodiča, aby sa podieľal na výchove svojho dieťaťa nepostačuje sama o sebe skutočnosť, že zdravotný stav dieťaťa nedovoľuje, aby došlo k stretávaniu sa. Vzájomné právo rodiča a dieťaťa na styk má byť zaručené s výnimkou prípadov, kedy by takýto kontakt ohrozoval zdravý vývoj dieťaťa.

32. V prejednávanej veci však nie je možné prijať záver o tom, aby bol ohrozovaný zdravý vývoj mal. P., pokiaľ bude upravený styk otca s maloletou. Súd prvej inštancie vzal do úvahy závery a správy z vyšetrení detských psychológov, všeobecných lekárov, detskej psychiatričky, znalcov, a na ne prihliadol. Správne a citlivo prihliadol na všetky odborné závery o zdravotnom stave maloletej. Súd vychádzal zo záverov znaleckých posudkov znalkyne W. S., PhDr. S., znaleckého posudku PhDr. V. X., z lekárskeho správy V. C. T.. Pri rozhodovaní bral na zreteľ, že na to, že dieťa odmieta komunikovať o otcovi, a zdá sa, že odmieta otca. Z výsluchu maloletej súd zistil, že maloletá sa nechce s otcom stretávať. Nebola však zistená nevyhnutnosť požadovaného opatrenia v podobe zákazu styku. Závery dôkazov dovoľujú prijať záver, že vzťah dieťaťa s otcom je nutné revitalizovať, postupne budovať vzťah najsť vhodnú formu a opatrenia pre vytvorenie priaznivých podmienok pre styk a nie styk zakázať.

33. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. V tomto smere je potrebné poukázať na článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené sýkať sa alebo len zriedka, to znamená, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi ani vzniknúť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov (Gorgulu

versus Nemecko), resp. že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne, slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenová versus Turecko).

34. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodičov s dieťaťom je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené, alebo úplne zakázané. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia alebo zákazu styku, je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Avšak aj takéto rozhodnutie musí byť zabezpečené vytvorením predpokladov pre to, aby zúžený alebo prerušený kontakt mohol byť perspektívne obnovený.

35. Odvolací súd poukazuje na to, že Zákon o rodine a ani žiaden iný právny predpis presne nedefinuje pojem „záujem maloletého dieťaťa“. Obsah tohto pojmu je široký a je potrebné ho posudzovať vždy v kontexte špecifickosti konkrétneho prípadu s ohľadom na všetky okolnosti. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v živote maloletého dieťaťa bez pochybností nezastupiteľné postavenie (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II.ÚS 554/04).

36. Ak medzi rodičom a maloletým dieťaťom vznikli rodinné zväzky, štát musí konať tak, aby sa mohli tieto zväzky ďalej rozvíjať (porov. Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Keegan vs. Írsko č. 16969/90 zo dňa 26.05.2004, Kroon vs. Holandsko č. 18535/91 zo dňa 27.10.1994).

37. Byť spolu je pre rodiča a jeho dieťa základným prvkom rodinného života (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Bronda vs. Taliansko č. 22430/93 zo dňa 9.6.1998) vyplývajúceho z čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obom rodičom; preto takisto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je - ani pri plnom rešpektovaní práv samých maloletých - zákonného, o to menej ústavného právneho dôvodu na to, aby rodičovi, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, bol styk s ním zakázaný, resp. neprimerane obmedzený (porovnaj nález Ústavného súdu ČR z 24. septembra 1998, sp. zn. III. ÚS 125/98).

38. Záujem dieťaťa však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia.

39. Súd nepochybuje o tom, že je prvoradým záujmom dieťaťa, aby vyrastalo v bezpečnom a stabilnom výchovnom prostredí v okruhu ľudí, ktorí sú schopní a ochotní mu poskytnúť nielen materiálne zabezpečenie ale aj lásku a výchovu tak, aby sa mohlo pozitívne vyvíjať po všetkých stránkach. Nepochybuje o tom, že obaja rodičia svoje dieťa milujú. Iste je, že nedokážu prekonať nezhody, vzájomné nepochopenie a hľadieť len na záujem a šťastie svojho dieťaťa, ktoré potrebuje oboch rodičov.

40. Pri zisťovaní najlepšieho záujmu mal. P. V. boli zistené všetky relevantné okolnosti, ktoré sú spôsobilé pre prijatie záveru čo je v jej najlepšom záujme. V prvom rade súd názor maloletého dieťaťa zistil. Maloletá vyslovila, že nemá záujem sa s otcom stretávať. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol dôvody pre ktoré na názor maloletej neprihliadol.

41. Okrem názoru dieťaťa pri vyhodnocovaní najlepšieho záujmu maloletej vstupuje do popredia otázka jej aktuálneho zdravotného stavu, kedy je treba uviesť, že práve s prihliadnutím na jej zdravotný stav, čas ktorý uplynul od posledného stretnutia s otcom, zmenu prostredia, nie je možné konštatovať, že jej zdravotný stav nedovoľuje sa s otcom stretávať. Aj odvolací súd je presvedčený, že práve vhodne zvolenou formou styku dôjde za pomoci odborníkov k obnoveniu vzťahu dcéry s otcom.

42. Správne a citlivo súd prvej inštancie vyhodnotil všetky relevantné okolnosti prejednávanej veci, nehodu rodičov, zdravotný stav maloletej a teda požadovaný zásah nepovažoval za zhodný so záujmom maloletej.

43. Neboli zistené v konaní také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti a nie je ani pri plnom rešpektovaní práv maloletej dôvod k tomu, aby otcovi ktorý nemá dcéru v priamej starostlivosti bol styk zakázaný. Na strane otca neboli zistené závažné skutočnosti, ktoré by vypovedali o tom, že ako rodič nemá predpoklady pre realizáciu osobnej starostlivosti o svoju dcéru, ale zdá sa, že rozpory a konflikty rodičov sú tak intenzívne a tak vážne, že zasiahli aj do života maloletej dcéry.

44. Odvolací súd zhodne so záverom súdu považuje za neprimerané styk otca zakázať.

45. Na vyššie prijaté závery o vyhodnotení záujmu maloletej P. V. nadväzuje správnosť záveru súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti. Otec v podanom odvolaní nesúhlasí s prijatým záverom súdu, že neboli splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 25 ods.4 Zákona o rodine, ktorý upravuje osobitný druh zmeny pomerov spočívajúci v skutočnosti, že jeden z rodičov opakovane, bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom. Rozhodnutie súdu vychádza z prijatých výsledkov vykonaného dokazovania a je v najlepšom záujme maloletej.

46. Súd pristúpi k zmene rozhodnutia o zmene osobnej starostlivosti vždy, len pokiaľ by táto zmena bola v záujme dieťaťa. Ide o fakultatívnu možnosť súdu v súlade s vyššie citovaným ustanovením zákona o rodine. Súd prvej preskúmal motívy matky, ktoré ju vedú k neumožneniu styku otca s maloletým dieťaťom. Následne pristúpil k vyhodnoteniu otázky, či je v záujme dieťaťa vyslovenie požadovanej zmeny osobnej starostlivosti. Odvolací súd podotýka, že prípadný odmietavý postoj rodiča, ktorý má maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti k umožňovaniu styku dieťaťa s druhým rodičom nie je a ani nemôže byť rozhodujúcou okolnosťou, odôvodňujúcou zmenu osobnej starostlivosti. Pre maloletú je matka ústredná osoba ku ktorej je citovo pripútaná. Zistenia, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov korešpondujú so záverom, že nie je v záujme dieťaťa meniť jej momentálne prostredie a život zmenou starostlivosti.

47. Bez pochyb je zřejmé, že v danej veci bolo preukázané, že vzťahy medzi rodičmi, a teda aj v rodine sú vážne narušené, že neschopnosťou oboch rodičov ustúpiť zo svojho záujmu, nájsť cestu pre riešenie danej situácie došlo k tomu, že sa eliminuje vplyv otca zo života maloletej. Situácia je vyhrotená, čomu zodpovedajú výsledky vykonaného dokazovania, niekoľko znaleckých posudkov podaných v danej veci, návrhy oboch rodičov na vyšetrovanie zdravotného stavu jedného a druhého z rodičov, trestné oznámenia, ktoré prebiehajú, narušenie akejkoľvek dôvery medzi obidvomi rodičmi, pričom matka popiera účelovú manipuláciu maloletej dcéry, a tvrdí, že má snahu o revitalizáciu vzťahu, snahu o zlepšenie komunikácie. Ako je zřejmé odvolaciemu súdu z jeho činnosti v inom konaní vedenom vo veci týchto účastníkov matka pred odvolacím súdom prejavila snahu prijať opatrenie pre zlepšenie komunikácie vo forme mediácie, prejavila vôľu pre akceptáciu asistovaného styku dcéry s otcom (za podmienky že obaja rodičia svoje odvolania v tejto prejednávanej veci vezmú späť).

48. Vo vzťahu k napadnutým výrokom o rozsahu úpravy styku otca s maloletou a povinnostiach matky odvolací súd udáva. Pokiaľ súd pristúpil k úprave styku otca s maloletým dieťaťom, mal na zreteľ nájsť najvhodnejší model, aby mohli fungovať vzťahy medzi otcom a dcérou.

49. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 1, 2 ZoR). Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a odvolací súd nemá za to, že by tomu bolo inak v predmetnej právnej veci.

50. Aj pri rozhodovaní o úprave styku platí, že právo oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, ak je zverené súdom do starostlivosti len jednému z rodičov. Takéto usporiadanie je spravídla vždy v najlepšom záujme dieťaťa, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré tento záujem sa opiera musia byť preukázané.

51. Vzhľadom na zistenia súdu prvej inštancie, z ktorých vyplýva dôležitá potreba, aby došlo k revitalizácii vzťahu medzi otcom a dieťaťom je správny jeho postup, pokiaľ zvolil formu asistovaného styku. Táto skutočnosť je dôležitou pre prijatie záveru, že nie je možné prijať také opatrenie, podľa ktorého by súd upravil rozsah styku v súlade s vyššie uvedenou zásadou. Nesúhlasí s námietkami otca o tom, že dochádza v dôsledku asistovaného styku k obmedzeniu jeho rodičovských práv. Asistovaný styk je v najlepšom záujme maloletej dcéry, v tom, aby sa vzťahy s otcom obnovili a aby nedochádzalo k stresom, k záťaži, k negatívnym zážitkom, ktoré môžu na strane maloletej nastať.

52. Odvolací súd pri forme asistovaného styku má za to, že je potrebné presne stanoviť dobu jeho trvania ako aj to, že má prebiehať bez prítomnosti matky. Rozhodujúcou je okolnosť, že styk bude prebiehať za prítomnosti inej osoby, ktorá pomôže odborne otcovi obnoviť a udržať kontakt s dcérou a zároveň sa neutralizuje prípadné pôsobenie matky na jeho vzťah s maloletou. Prítomnosť matky na stretnutiach otca s maloletou považoval odvolací súd za nadbytočnú a viac menej kontraproduktívnu vzhľadom na výrazné negatívne naladenie rodičov voči sebe, v dôsledku čoho by styk otca s maloletou neprebíhal bez rušivých faktorov, ktorým je potrebné sa vyhnúť, aby dieťa nebolo vystavené neprimeranému stresu. Je potrebné poznamenať, že súčasná úprava styku má byť len dočasným obmedzením stretávania sa otca s dieťaťom za účelom zabezpečenia obnovenia vzťahu medzi otcom a maloletou, pretože táto potreba vychádza z aktuálneho súčasného stavu.

53. Odvolací súd nenašiel dôvody vzhľadom na zistený skutočný stav veci pre následne obmedzenie rodičovského práva otca v tom, aby ponechal len formu asistovaného styku ako ju zvolil súd. Po uplynutí obdobia asistovaného styku je odvolací súd presvedčený, že je potrebné aby styk prebiehal bez prítomnosti inej osoby a že práve poskytnutá odborná pomoc pri asistovanom styku vytvorí podmienky pre realizáciu styku otca s dcérou bez inej osoby a bez matky. Postupne časovo nastavený styk prihliada na to, aby sa zrovnoprávnil otec a bola mu daná možnosť tráviť viac času s dcérou. Otec má právo na starostlivosť o svoje dieťa a má právo na to, aby mu súd poskytol ochranu jeho rodinného života. Súd je povinný vždy v záujme dieťaťa zvážiť i postupný a navykací režim.

54. Vzhľadom k zisteným skutočnostiam ohľadne dlhodobu sa nerealizujúceho styku otca s dcérou má odvolací súd za to, že je potrebné vytvoriť možnosť komunikácie otca s dcérou aspoň na kratšiu dobu a prostredníctvom Skype. Súčasná úroveň technického pokroku už za bežné formy komunikácie ľudstva považuje komunikáciu prostredníctvom telefonického styku, prostredníctvom Skype a teda web kamery, výpočtovej techniky, a niet preto prekážky, aby práve v takomto prípade, ktorý je možné považovať za odôvodnený, o úprave styku s rodičom bolo rozhodnuté takýmto spôsobom. Technické možnosti (prístup k PC, nainštalovanie kamery, nainštalovanie statusu na Skype, spustenie prenosu zabezpečí matka). Táto forma napomôže postupne vzťah dieťaťa a otca obnoviť. Časový limit je stanovený z dôvodu možnej koncentrácie maloletej vzhľadom na jej vek na rozhovor s otcom.

55. Podľa ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

56. Odvolací súd poukazuje na to, že zákonnými zástupcami maloletého dieťaťa sú obaja rodičia. Keďže nedochádza rozhodnutím súdu k zmene výlučnej osobnej starostlivosti o maloletú, má otec právo na pravidelné informovanie sa o maloletej dcére. Podľa názoru odvolacieho súdu podávanie informácií zo strany matky, matku zbytočne ani nad mieru primeranú nezaťažuje. Ich včasnosť a aktuálnosť bude zodpovedať tomu, čo sa udialo alebo udeje alebo očakáva v rozpätí jedného mesiaca. Pokiaľ bude zo strany oboch rodičov prejav vôle smerujúci k tomu, že si sami nájdu spôsob ako pristupovať k výkonu rodičovských práv a povinností aj bez zásahov a rozhodnutí súdu, nájdu spôsob, aby otec vedel a bol informovaný o dieťati, nie je potrebné potom následné opatrenie. Odvolaciemu súdu je známe, že matka poskytuje informácie o dieťati, otec namieta ich strohosť. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval za dôvodne a potrebné uloženie povinnosti matke informovať otca o maloletej dcére.

57. Opätovne odvolací súd pripomína, že záujmom dieťaťa je vždy zachovanie väzieb s obidvoma rodičmi a ujma, ktorá vznikne zo strany väzby k jednému z rodičov v dôsledku manipulácie s druhým rodičom je veľmi vážna. Odvolací súd ďalej pripomína a zdôrazňuje, že akýkoľvek ukrivdený človek si

musí priznať, že dieťa má právo poznať skutočne a poriadne svojich rodičov, má právo možnosť tráviť s každým z nich čas a vyrovnáť sa i s tým, že jeho rodič nie je dokonalý. Ak vedie jeden z rodičov svoje dieťa k nenávisti, či k zapretiu druhého rodiča, učí ho vlastne k nenávisti k sebe samému. Dosiahnuť zhodu rodičov kvôli dieťaťu nie je právom rodiča, ale jeho povinnosťou vyplývajúcou z jeho rodičovskej zodpovednosti (Jürgen Rudolf).

58. Spochybňovanie kompetencie rodičov navzájom odvolací súd nepovažuje za správne.

59. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolatelia, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci LinoCarlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

60. Z vyššie uvedených dôvodov pristúpil odvolací súd potvrdeniu napadnutého rozsudku vo výrokoch I. II. ako vecne správneho postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p), k zmene výrokov súdu prvej inštancie o úprave styku otca s maloletou dcérou (III. a IV.) postupom podľa ustanovenia § 388 C.s.p.

61. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku s použitím ustanovenia § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov nepodal návrh na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 57 Civilného mimosporového poriadku.

62. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) ZoR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

63. Veci týkajúce sa maloletých detí sú vždy citlivou oblasťou, preto je potrebné k opatreniam pristupovať s maximálnou opatrnosťou.

64. Zákon o rodine dáva súdu v prípade, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, možnosť rozhodnúť o uložení výchovných opatrení. Výchovné opatrenia majú plniť ochrannú funkciu, to znamená napomáhať navráteniu dieťaťa do riadneho výchovného prostredia, ktoré zabezpečí, aby sa dieťa vyvíjalo v súlade so všeobecne akceptovateľnými morálnymi zásadami spoločnosti. Pri ukladaní výchovných opatrení súd má na zreteli najmä záujem dieťaťa. Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že v danej veci je komunikácia medzi rodičmi týkajúca sa maloletej dcéry minimálna a intenzívne konfliktná. Napriek opakovaným uloženým opatreniam sa na tom nič nezmenilo. Stav v akom sa nachádza vzťah rodičov si vyžaduje zásah súdu do rodinných vzťahov skutočne v záujme zabezpečenia ochrany záujmov dieťaťa. Vzhľadom na tieto závažne zistenia javí sa ako nevyhnutné opätovné poskytnutie pomoci rodičom, s cieľom účinnej a odbornej pomoci rodičom, aby mohli znovu prevziať obaja svoju rodičovskú zodpovednosť a znovu sa spolu naučili komunikovať v záujme spoločnej dcéry a jej budúcej výchovy, vývoja.

65. Berúc na zreteľ vyššie uvedené dáva podnet súdu prvej inštancie na postup podľa § 37 ods. 1, písm. d/ ZoR. Opatrenie je potrebné sledujúc najlepší záujem mal. P. V.. Je potrebná a javí sa ako nevyhnutná pomoc špecializovaného zariadenia za účelom eliminovania negatívnych a animozných prejavov rodičov voči sebe a za účelom nastavenia ich komunikácie vo vzťahu k maloletému dieťaťu.

Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 :0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).